XL 1141

DE GELUKKIGE MORGEN,

TOONEELSPEL.

IN ÉÉN BEDRIJF.

DOOR

ROBERT BAHR.

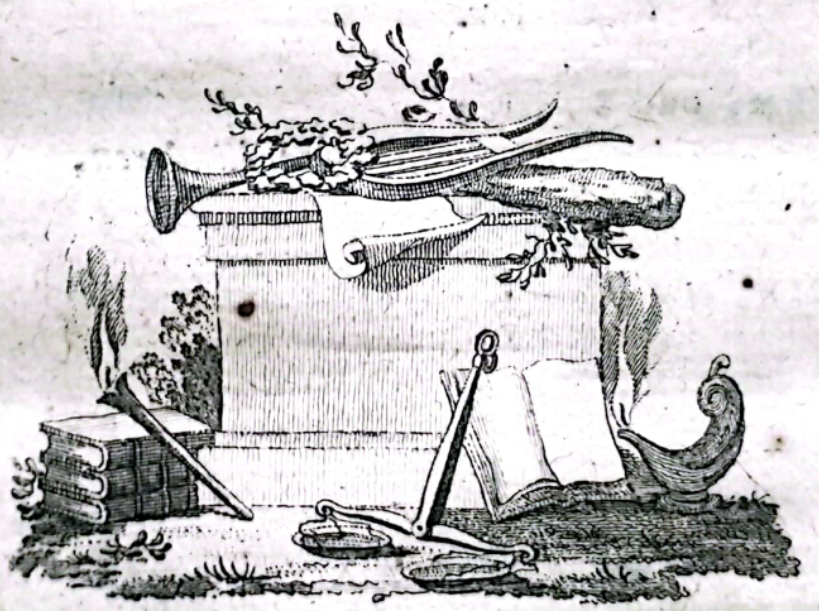

AMSTERDAM,
BY H. VAN KESTEREN, 1800.

KON. BIBLIOTHEEK VAN K. EN W.
B

PERSOONEN.

Mevr. STERNBERG.

SOPHIA, *haare dochter.*

LINDENHEIM, *Referendarius.*

VAN HOLM, *Raadsheer.*

WILLEM, oud 8 jaaren } *zijne Kinderen.*
MIETJEN, oud 6 jaaren }

MARTIN, *een Waard.*

DE GELUKKIGE MORGEN;

TOONEELSPEL.

EERSTE TOONEEL.

Het Tooneel verbeeldt eene kamer ten huize van den raadsheer van Holm.

VAN HOLM, *alleen. Hij zit aan een' lesſenaar, en doorbladert eenige papieren.*

Arbeid vóór en arbeid na! — Van den vroegen morgen *tot den laaten* avond! — en welk een arbeid? zeker een zeer ondankbaare! — Ik mooge het proces winnen of verliezen, in 't eerſte geval ſchreeuwt mijne partij wraak over mij, in 't laatſte houdt mijn eigen kliënt mij voor een bedrieger, of een domöor! — En voor wien ſloof ik mij den geheelen dag af, voor wien? — Ja, leefde mijne Wilhelmina nog! — Dan! ik hebbe immers wat zoo menig mensch ſlechts wenſchen kan — kinderen — veelbeloovende kinderen. (*leezende*) „De we„ duwe Zomer contra den Inſpecteur Mulder" ook nog niet afgedaan. — De inſpecteur is een gevoelloos man! — kan ik nu dat vonnis niet vinden? — ô Hoe zal die oude man zich verheugen! — hier is hetzelve! gelukkig

heb ik hem gered, offchoon ik zelf 'er aan begon te twijfelen. Het is toch ſchoon, de redder van een mensch te zijn, dien chikanes van een onërvaaren magiſtraat of omgekochte rechters in 't ongeluk zouden ſtorten!

TWEEDE TOONEEL.

VAN HOLM, WILLEM, MIETJEN.

WILLEM en MIETJEN, *komen uit een zijvertrek en kuſſchen van Holm de hand.*

Goeden morgen, vaderlief!

MIETJEN.

Hebt gij wél gerust?

VAN HOLM.

Zeer goed, Mietjen-lief!

MIETJEN.

Daar ben ik blijd om.

WILLEM.

Ik ook, vader! en ik zal den gantſchen dag mij daar over verheugen.

VAN HOLM.

Doe dat, Willem! het is een blijk van dankbaarheid, wanneer wij ons verblijden over de weldaaden, die de hemel, of een mensch aan ons betoont.

WILLEM.

Maar, vaderlief.....

VAN

VAN HOLM.

Wel, Willem! wat is 't? ſpreek vrij uit.

MIETJEN.

De kleene Jan is ziek, zeer ziek.

WILLEM.

Gisteren hebt ge het ons beloofd.....

VAN HOLM.

Dat heb ik en zal mijn woord houden. Maar, Willem! let wél op Mietjen, en wees voorzichtig dat gij geen ongeluk krijge!

WILLEM.

Wees niet bevreesd, vader! 't is immers niet ver, even over de brug. Koom, Mietjen! wij zullen hem den tijd wat helpen korten en hem troosten!

WILLEM en MIETJEN, *hem de hand kuſschende.*

Dag, vaderlief!

VAN HOLM.

Maar vergeet niet weêrom te komen!

WILLEM en MIETJEN.

Vast niet! (*beiden vertrekken.*)

DERDE TOONEEL.

VAN HOLM, *alleen. Met een weemoedig oog ten hemel ziende.*

Veel hebt Gij mij ontnomen! 't Is reeds twee jaaren geleden, en nog kan ik de ſmart over het verlies mijner

Wilhelmina niet leenigen; haar beeld is al te diep in mijn hart geprent. ô Het was eene voortreflijke vrouw!

VIERDE TOONEEL.

VAN HOLM, MARTIN.

MARTIN.

Raadsheer, gij hebt mij tegen heden ontboden. Koom ik welligt ook te vroeg? Dag noch nacht heb ik rust, en wensch zeer dat het proces éénmaal worde beslist.

VAN HOLM.

't Is afgelopen. Hier hebt gij 't vonnis.

MARTIN, *leest in den beginn*
met vrees, deeze verkeer
langzaamerhand in vreugde

Duizendmaalen dank, raadsheer! (*Hij wischt een traan van zijne oogen, en wil van Holm de hand kussen, die dit belet.*) Ik ware voor geheel mijn leven een bedorven man, mijn krediet, mijne eer ware weg geweest zoo ik het proces had verloren.

VAN HOLM.

't Zou toch zeer gemaklijk hebben kunnen zijn, en zoo de getuigenis van mevrouw Sternberg en haare dochter u niet hadden gered, ware 't zeer waarschijnlijk geweest.

MARTIN.

De hemel beloone en u en mevrouw Sternberg. Nu kan ik mij weder over mijn leven verblijden.

VAN

VAN HOLM.

Ja, in den beginne ſtond uwe zaak ſlecht. Gij had aan den magiſtraat eene ongemaklijke partij. Maar zeg mij, wie *is* mevrouw Sternberg, die in het vonnis als getuige *is* aangehaald? is het —

MARTIN.

De weduwe van den vóór twee jaaren overleden Secretaris Sternberg.

VAN HOLM.

Woont die bij u in huis?

MARTIN.

Sederd den dood van haaren man; 't is eene zeer braave vrouw! — Zij heeft ééne dochter.

VAN HOLM.

Juist.

MARTIN.

Kent gij haar? ô waarlijk beiden, moeder en dochter verdienden een beter lot.

VAN HOLM.

Hoe zoo?

MARTIN.

Lieve hemel! zoo als dat gemeenlijk gaat. Ik ken mevrouw Sternberg van der jeugd af aan, en den ſecretaris heb ik ook zeer goed gekend. Die goede menſchen zullen toen zij trouwden misſchien niet veel hebben gehad. Hij had in den beginne een gering ſalaris, en was mooglijk genoodzaakt eenige ſchulden te maaken. Naderhand toen hetzelve verhoogd werd, moest hij die ſchulden betaalen, en toen hij deezen

betaald had, ſtierf hij. 't Is zeer natuurlijk, dat 'er toen voor de erfgenaamen weinig overſchoot. Mevrouw Sternberg en haare dochter hebben om den kost te winnen altoos vlijtig gewerkt, dan — dit is niet toereikende geweest.

VAN HOLM, *nadenkend.*

Ik heb veel aan haaren man te danken! — en ik (*zacht*) zal voor haar betaalen.

MARTIN.

Raadsheer! gij zijt een man, dien het noch aan goeden wil noch aan vermogen ontbreekt, om iets aan eene ongelukkige familie te doen; of gij aan uwe tafel ééne perſoon meer of minder hebbe, is u onverſchillig. Wooning — zoo gij dezelve niet hebbe — kan ik miſſen. Lieve hemel! gaarne zoude ik iet meer doen; dan het zijn ſlechte tijden, ik heb behoeftige bloedverwandten: het doet mij in de ziel leed; maar ik kan niet meer doen.

VAN HOLM.

Ik zal zorgen dat zij geholpen worde.

MARTIN.

De hemel zegene u, voor den troost, dien ik eene arme verlaatene weduwe kunne brengen. Maar, mijnheer, wat ben ik u verſchuldigd?

VAN HOLM, *hem bij de hand vattende.*

Minder, lieve man! dan ik u. — Ik heb heden dringende bezigheden; vergeet niet mevrouw Sternberg van mij te groeten.

MAR-

krimineele wetten weldra nutloos weezen, en zelf die geene, die als 't ware dief en moordenaar van beroep is, zich achter dat masker verfchuilen.

LINDENHEIM.

Maar wat gaat de Staat 'er bij vooruit, zoo deeze man voor eenige jaaren in het tuchthuis koome, op deeze wijze een huisgezin van den vader beroofd, vijf onnozele kinderen aan honger en kommer blootgefteld en als 't ware gedwongen worden, om, of hunnen medemensch tot last te weezen, of zich op eene of andere ongeöorloofde wijze onderhoud te verfchaffen.

VAN HOLM.

Dat is droevig! Voor deezen zeker behoorde geduurende dat de vader geftraft worde, de Staat zorg te draagen. Ik zal intusfchen, voor den delinquent doen, 't geen ik als eerlijk man doen kan. Midlerwijl, vaarwel.

LINDENHEIM, *maakt eene buiging en vertrekt.*

ZEVENDE TOONEEL.

VAN HOLM, *de ſtukken doorbladerende.*

Het fait is klaarblijklijk — door zijne eigene bekentenis en de uitſpraak der getuigen bevestigd! — (*hij doorziet dezelven verder, en leest een poosjen.*) Deze omſtandigheid zoude zijne ſtraf kunnen verzachten.

VAN HOLM.

Ik kan niets doen dan 't geen rechtvaardig is. De wet ſchrijft het vonnis voor, en de rechter is daaraan gebonden.

LINDENHEIM.

Dat is waar, maar de man heeft eene vrouw en vijf kleene kinderen.

VAN HOLM.

Hij heeft een formeelen roof begaan.

LINDENHEIM.

Zoo ſchijnt het. — Hij wierd door zijn' heer uit den dienst gejaagd, dewijl hij een' haas verkogt had in plaatſe van dien aan hem te brengen.

VAN HOLM.

Daaraan heeft hij misdaan.

LINDENHEIM.

Hij kon bij niemand een anderen dienst bekomen, dewijl men hem de vereischte getuigenis weigerde, of eene zeer nadeelige gaf. De man geraakte in de uiterſte armoede, zijne vrouw en kinderen riepen om brood: raadsheer! hij, die toen niet alles gewaagd, niet met Prometheus het vuur van den hemel zou hebben geſtolen, zou minder dan echtgenoot, minder dan vader, minder dan mensch hebben moeten zijn.

VAN HOLM.

Lindenheim! zoo hevige hartstochten — haat, toorn, liefde, gevoel der ellende, te gelijker tijd gronden van verſchooning voor eene misdaad waren, dan zouden de kri-

krimineele wetten weldra nutloos weezen, en zelf die geene, die als 't ware dief en moordenaar van beroep is, zich achter dat masker verschuilen.

LINDENHEIM.

Maar wat gaat de Staat 'er bij vooruit, zoo deeze man voor eenige jaaren in het tuchthuis koome, op deeze wijze een huisgezin van den vader beroofd, vijf onnozele kinderen aan honger en kommer blootgesteld en als 't ware gedwongen worden, om, of hunnen medemensch tot last te weezen, of zich op eene of andere ongeöorloofde wijze onderhoud te verschaffen.

VAN HOLM.

Dat is droevig! Voor deezen zeker behoorde geduurende dat de vader gestraft worde, de Staat zorg te draagen. Ik zal intusschen, voor den delinquent doen, 't geen ik als eerlijk man doen kan. Midlerwijl, vaarwel.

LINDENHEIM, *maakt eene buiging en vertrekt.*

ZEVENDE TOONEEL.

VAN HOLM, *de stukken doorbladerende.*

Het fait is klaarblijklijk — door zijne eigene bekentenis en de uitspraak der getuigen bevestigd! — (*hij doorziet dezelven verder, en leest een poosjen.*) Deze omstandigheid zoude zijne straf kunnen verzachten.

AGTSTE TOONEEL.

VAN HOLM, WILLEM, *buiten adem.*

WILLEM.

Ach, vader! — vader! — Mietjen — in 't water!

VAN HOLM, *opvliegende.*

God in den hemel! mijn kind! (*hij ſnelt henen.*)

WILLEM.

Ach, Mietjen! Mietjen! (*hij volgt zijn vader.*)

NEGENDE TOONEEL.

Het Tooneel verbeeldt eene kamer in 't huis van Martin. Op den achtergrond ſtaat een klavier.

Mevr. STERNBERG, *door eene zijdeur binnen koomende.*

Weder een' verjaardag beleefd, den zes-en-dertigtigſten van mijn leven! (*ten hemel ziende*) Moet ik mij 'er over verblijden, of begint met denzelven weder een nieuw jaar van mijn lijden? — Eeuwige! in uwe handen berust het lot van mijne dagen! waak over dezelven! 't Zoude treurig weezen, zoo 'er nog geen einde aan mijn lijden kwam! dan welligt bekoome ik heden tijding van mijn broeder! — Lindenheim zal mij heden aan mijne beloſte herinneren, en ik kan 'er niet aan voldoen. Sophia is mij te dierbaar dan dat ik haar den weg zoude laaten betreden, dien ik bewandeld hebbe.

Bei-

Beiden zullen mij met beden en traanen beſtormen, en — zal ik dezelven kunnen weêrſtaan?

TIENDE TOONEEL.

Mevr. STERNBERG, MARTIN.

MARTIN.

Victoria, mevrouw! ik heb 't proces gewonnen; (*haar 't vonnis overgevende*) zie hier, lees!

Mevr. STERNBERG.

'k Verheug mij van harte 'er over, en wensch u oprecht geluk 'er mede.

MARTIN.

Ik dank u. Weet gij wat, mevrouw! wij zullen heden ten blijk van mijn geluk eens regt vrolijk weezen. *Ik heb reeds een kleen feest in mijn hoofd*, dat gij volſtrekt moet mede vieren: want aan u heb ik grootendeels mijne triumf te danken.

Mevr. STERNBERG.

Ik heb getuigd 't geen ik Gode en der waarheid verſchuldigd was, en verheug mij daardoor uwer onſchuld meerder gewigts te hebben gegeeven.

MARTIN.

Gij zult het niet te vergeefs hebben gedaan, mevrouw! — Eisch nu van mij wat gij wilt: mijn laatſten duit deele ik met u.

Mevr. STERNBERG.

Lieve Martin! hebt gij dat niet reeds gedaan?

MARTIN.

Ach! zoo ik nadenke wat 'er van mij geworden zoude zijn, zoo ik 't proces verloren had! — Mevrouw! de raadsheer vroeg naar u; hoe gij u bevond en hoe het u ging....

Mevr. STERNBERG.

De raadsheer?

MARTIN.

Hij zeide, dat hij u kende, en ik zeide hem... Ach, mevrouw! ik heb zeker eene *zotternij begaan, maar* ik deed het uit een goed hart: *want ziet ge*, de raadsheer is een man, die u van nut zoude kunnen zijn.

Mevr STERNBERG.

Gij hebt hem dus gezegd ——

MARTIN.

Dat gij bij mij woont, en dat *het u niet wél gaat.*

Mevr. STERNBERG.

Dan hebt gij de waarheid gezegd, en behoeft deswegens geene verſchooning te vraagen. Dat het mij niet beter gaat, is mijne ſchuld niet, en armoede is in veele gevallen geene misdaad. *Ik kan het noodlot* geenen rijkdom afperſen, indien het deszelfs ontwerp is, mij de vóórportaalen der armoede te doen doorwandelen. Daar te boven is de raadsheer een veel te edelaartig man, dan dat hij mij, inzonderheid zoo hij vroegere betrekkingen nog niet hebbe vergeeten, deswegens zal verachten.

MARTIN.

Mevrouw! zoud ge wel den onderſtand van een' man weigeren, die denzelven zeker met het menſchlievendst oogmerk aanboodt? — Hij zeide, dat hij zien zoude...

Mevr. STERNBERG.

Martin! gij hebt zeker weder voor mij geſmeekt?

MARTIN.

Wat kan ik anders doen? — zelf helpen? daartoe ben ik te zwak — Geloof mij, mevrouw! ware ik in betere omſtandigheden, gij zoud zeker van niemand, wie hij ook zij, weldaaden behoeven aan te neemen. Maar tegenwoordig — Dan ik zal toebereidſelen tot ons feest gaan maaken: want vrolijk moeten wij toch zijn. (*Hij vertrekt.*)

ELFDE TOONEEL.

Mevr. STERNBERG.

De raadsheer herinnerde zich mijner! — Weleer ſcheen hij een oprecht vriend van ons huis te weezen! — Dan de dood van mijn' man heeft dit alles veranderd. Ik heb hem ſederd nooit geſprooken, en waar zoude ik ook gelegenheid hebben gehad hem te ſpreeken?

TWAALFDE TOONEEL.

Mevr. STERNBERG, SOPHIA.

SOPHIA, *kuscht haare moeder de hand.*

Goeden morgen, mama!

Mevr. STERNBERG.

Waar zijt gij zoo vroeg geweest, Sophia!

SOPHIA.

Ik heb de gister-avond afgewerkte kouſen bij mevrouw Elbing gebragt. Hier is 't geld. — Hebt gij wél gerust, lieve mama?

Mevr. STERNBERG.

Niet te best.

SOPHIA.

Dat is mij in 't geheel niet lief. Misſchien heeft het geraas der in den voorigen nacht aangekomene vreemdelingen u wakker gemaakt.

Mevr. STERNBERG.

Neen Sophia! dat was de oorzaak mijner onrustigheid niet. — 't Is heden mijn verjaardag.

SOPHIA.

Ik weet het, en verheug mij, u met denzelven te kunnen geluk wenſchen.

Mevr. STERNBERG.

Ik dank u, mijn kind! — Was Lindenheim niet bij u? Mij dunkt dat ik hem op ſtraat heb gezien.

SOPHIA.

Hij is hier geweest, en zal misschien spoedig weêr-omkoomen. De raadsheer heeft hem bij zich ontboden.

Mevr. STERNBERG.

Wat kwam hij zoo vroeg doen?

SOPHIA.

U geluk wenschen.

Mevr. STERNBERG.

Dat alléén niet, Sophia! deed hem zoo vroeg hier koomen. — Sophia! — zijt gij nog mijne dochter?

SOPHIA.

Lieve mama!

Mevr. STERNBERG.

Gij zijt het nog; dit oog en mijn hart zeggen het mij; maar zult gij het altoos blijven? Dan deeze vraag konde u beledigen; vergeef mij, mijne dochter! en toch — — zult gij mij altoos beminnen, Sophia?

SOPHIA.

Eeuwig!

Mevr. STERNBERG.

Ook dan nog, zoo ik u, misschien uwen eenigen wensch moet weigeren.

SOPHIA, *slaat de oogen neder.*

Ja.

Mevr. STERNBERG.

Sophia! — Dat was het, 't geen deezen nacht den slaap uit mijne oogen hield. Ik heb u altoos als het grootst geluk van mijn leven beschouwd: gij waart mijn

ee-

eenige rijkdom, misschien was ik trots op u! gij waart voor mij alles, wat het noodlot mij nog had overgelaaten, en zoude ik kunnen toegeeven, dat gij ongelukkig werd? Uwe liefde is geene misdaad: want Lindenheim is goed en edel; dan dit is ook alles, wat hij bezit; en gij? — wat kunt gij hem aanbieden? — Een hart vol van liefde, en meer niet.

SOPHIA.

Wij zullen arbeiden, mama! ik ben van der jeugd af daar aan gewoon, en Karel —

Mevr. STERNBERG.

Arbeiden! hebben wij niet tot hiertoe gewerkt, en is nogtans niet het gering bezit, door uw vader nagelaaten, 'er bij ingeschooten? —— Ik heb aan mijn broeder geschreven, en verwacht alle dagen andwoord. Hij zoude ons in zijn huis kunnen neemen; en ik hoope dat hij het ook doen zal.

SOPHIA.

Maar, lieve mama! — zal Lindenheim met ons gaan?

Mevr. STERNBERG.

Dat vraagt Sophia? Wat zoude Karel ginds doen? den ploeg aanvatten, en boer worden: iets, waartoe hij lust noch aanleg schijnt te hebben.

SOPHIA.

Maar waarvan zal hij hier leeven? bij wien zal hij blijven? — Mama! lieve, beste mama! verlaat Karel niet. Gij hebt hem van jongs af veel goeds gedaan; gij waart, om zoo te zeggen; toen hij studeerde, zijne

twee-

tweede moeder, en zoud gij nu uwe handen van hem afrekken? — Mama! ô verlaat hem niet.

Mevr. STERNBERG.

Sophia! zoud gij mij geloven, zoo ik u zeide dat Karel de eerſte oorzaak was waarom ik mijn reeds langen tijd genomen beſluit in 't werk ſtelde? Ik heb alles overdacht wat maar te overdenken was, en de hemel weet, wat het mij gekost heeft om Karel gedeeltelijk aan zichzelven, gedeeltelijk aan anderen over te laaten. Ik kan echter niet anders. Twee jaaren woonen wij reeds in dit huis, en nog hebbe ik onzen goeden waard geenen duit mogen, misſchien ook niet kunnen, geeven; zoude ik hem langer tot last zijn? Neen, Sophia! zoo dra ik antwoord van mijn' broeder hebbe ontvangen, gaan wij op reis. Karel zal buiten mijne hulp wel door de waereld koomen.

SOPHIA.

Maar zoo Karel mij midlerwijl vergeet?

Mevr. STERNBERG.

Dan ſtaat het u vrij hem ook te vergeeten. Dit ware overhoops beter voor u beiden, zoo gij elkander niet bemindet, en ik zou verſtandiger hebben gedaan, zoo ik het met u niet zoo verre had laaten koomen.

SOPHIA.

Waarom mama?

Mevr. STERNBERG.

Karel moest een meisjen zoeken, dat vermogen heeft; en hij zou uit zijn nood geholpen zijn, en gij — zoud

ook nog wel een' man vinden, die u het brood kon geeven.

SOPHIA.

Het brood wel, maar zou hij mij een hart kunnen geeven als Karel? Gij hebt ook bemind, lieve mama! en zult gevoeld hebben hoe zwaar het valle, zich van een voorwerp te verwijderen, welk geheel ons hart vervult. — Ik volge u, mama! ware het in 't afgelegenſte land: want nergens nog was ik beter dan bij mijne moeder. Het meisjen zult gij echter de traanen niet ten kwaade duiden, die zij der ſcheiding ten offer brengt. (*Zij wischt eene traan uit haar oog.*)

Mevr. STERNBERG, *omhelst Sophia.*

Sophia! Nog maakt gij mijnen hoogmoed, mijne blijdſchap uit, en te midden der behoefte rijker, dan alle aardſche goederen. Wordt zoo gelukkig als uwe moeder het wenscht.

DERTIENDE TOONEEL.

DE VOORIGEN, MARTIN.

MARTIN.

Mevrouw! hier is een' brief voor u! Een voerman deezen nacht aangekoomen, heeft dien medegebragt. — Hij ſchijnt van zeer verre te koomen.

Mevr. STERNBERG.

Van mijn' broeder.

MAR-

MARTIN, *terwijl Mevr. Sternberg leest.*

Maar, lief meisjen! waarom zoo neêrſlagtig? zie eens uit de venſter, hoe alles leeft, en zich over den ſchoonen dag verheugt! —

SOPHIA.

Ik zal mij over denzelven niet kunnen verheugen.

MARTIN.

Zotternijen, waarom niet? Schoon uwe moeder ook dikwerf neêrſlachtig zij, dat wil toch niets zeggen: wij, oude lui! zijn zoo, maar jonge lieden moeten altijd opgeruimd weezen; geloof mij, die 't hoofd laaten hangen, deugen even zoo min als 't hoofdhangen zelf.

Mevr. STERNBERG, *den brief toevouwende*

Lieve Martin! wij zullen u weldra moeten verlaaten.

MARTIN.

Waarom dat? wie dwingt u? Mij dunkt daartoe is het nog tijds genoeg.

Mevr. STERNBERG.

De voerman, die u deezen brief heeft ter hand geſteld, is door mijn broeder gezonden om ons afte-haalen.

MARTIN, *misnoegd.*

Wat moet dat betekenen! Wie heeft uwen broeder dat gevergd?

Mevr. STERNBERG.

Ik zelf. Twee jaaren ben ik nu reeds in uw huis;

ik heb u nog niets voor dit verblijf kunnen betaalen: want mijn vermogen en het loon van onzen arbeid waren naauwlijks toereikende om ons behoorlijk te kunnen voeden. —

MARTIN.

Mijn hemel, wie heeft dan ooit iet van u geëischt!

Mevr. STERNBERG.

Daarom juist, goede man! dewijl gij te edelmoedig zijt, om iet van mij te eisschen, en ik te onvermogend ben, om u te kunnen geeven, wil ik u niet langer tot last weezen. — Vriend, ontvang mijnen dank —

MARTIN.

Geen dank, mevrouw! het geen ik deed, deed ik als kristen, als mensch; was verpligt zulks te doen, en het is overhoops zoo weinig, dat het uw dank in 't geheel niet waardig is. — Blijf, mevrouw! ik zal doen wat in mijn vermogen zij: misschien dat de raadsheer....

Mevr. STERNBERG.

Lieve Martin! plaag mij niet zoo zeer, het doet mij leed dat ik u iet moet weigeren.

MARTIN.

Dat is droevig. Nu — laat dan ten minsten uwe dochter hier, op dat de arme Lindenheim niet tot wanhoop koome.

Mevr. STERNBERG.

Ook dat moet ik u weigeren. Meent gij dat ik zonder Sophia zoude kunnen weezen? Ik gaa om mijne wei-

weinige goederen bij elkander te pakken, ten einde terſtond te kunnen vertrekken: want overmorgen moeten wij reeds ter plaatſe onzer beſtemming weezen. Wij zien ons ſtraks nog, lieve Martin! (*Zij vertrekt.*)

VEERTIENDE TOONEEL.

MARTIN, SOPHIA.

MARTIN.

Neen, daaruit kan ik niet wijs worden! — Wat jaagt haar dan eigenlijk van hier? dit zoude ik toch gaarn willen weeten. (*tegen Sophia*) Lief, goed meisjen! ik beklaag u zeer dat gij zoo ongelukkig zijt en uwen Karel moet verlaaten. De hemel weet, het gaat mij ter harte! — (*hij wischt eene traan af.*)

SOPHIA.

Laat dat weezen, lieve Martin! het zal mij zeker hard vallen, dan mijne mama wil het, en ik ben verpligt haar dit offer te brengen.

MARTIN.

Indien ik maar wist, waardoor ik uwe moeder konde hier houden.

SOPHIA.

Nergends door, lieve Martin! maar hadt zij ſlechts een' goeden lieven Karel hier, zoo als haare arme dochter, dan zoude zij zeker niet van hier vertrekken. Och, lieve Martin! ik bemin Karel zoo zeer, en moet hem nu verlaaten! —

MARTIN.

Ik zal uwe moeder voorſtellen, dat zij —

SOPHIA.

Neen, doe dat niet: zij zoude mij voor ongehoorzaam houden, en dit zou niet alleen mij, maar ook haar bedroeven. Ik gaa mede, wij zullen toch niet altijd bij mijn' oom blijven; en zoo wij van daar vertrekken, koomen wij weder bij onzen ouden goeden Martin.

MARTIN.

Zoo ik dan maar niet reeds in 't graf ligge!

SOPHIA.

Och neen, dat zult gij niet.

MARTIN.

Ja! ik ben oud, en ſtaa misſchien reeds met den eenen voet in 't graf. Nu wij willen hoopen, dat wij malkander in deeze waereld nog eens zullen wederzien, (*haar hartelijk de hand drukkende*) en dat gelukkiger dan nu!

SOPHIA.

Dat willen wij — maar — verlaat Karel niet.

MARTIN.

Nooit, lief meisjen! al wat ik kunne doen: wat ſlechts immer in mijn vermogen zij, zal ik voor hem doen. — Daar komt hij zelf, de goede jongen! —

VIJFTIENDE TOONEEL.

DE VOORIGEN, LINDENHEIM, *ongekleed met min of meer natte kleeren.*

LINDENHEIM.

Goeden morgen, vriend Martin!

MARTIN.

Goeden morgen?

LINDENHEIM.

Sophia! Martin! — Ik weet niet wat ik denken moet? (*driftig tegen Sophia*) Slaapt uwe moeder nog?

SOPHIA.

Neen, zij was zoo even hier.

LINDENHEIM.

En hebt gij haar gesproken?

SOPHIA, *droevig.*

Ja.

LINDENHEIM.

Ja? ô hemel! Sophia! neen, waarlijk Sophia ik had niet gedacht dat uwe moeder zoo wreed konde zijn. Wat, Sophia! wat hebben wij haar gedaan, dat zij ons ongelukkig wil maaken? ô Martin, lieve vriend! waar zijn de zoete denkbeelden, die ons zoo dikwijls beneden aan den haard bezig hielden? waar zijn dezelven? Vervlogen, eer zij tot wezenlijkheid gekoomen waren, om nimmer wedertekeeren!

MARTIN.

Zij zullen wederkeeren, Lindenheim! mevrouw Sternberg zal niet altoos bij haar broeder blijven.

LINDENHEIM.

Ik verſtaa u niet, Martin.

MARTIN.

Wel, hebt gij den wagen dan niet vóór de deur gezien? Sophia en mevrouw Sternberg vertrekken nog heden naar Schoondorp bij haar broeder.

LINDENHEIM.

Sophia! verlaat gij mij? Neen, dat zoude ik niet hebben gedaan al had men mij ſchatten geboden. Sophia! gij wilt den armen Karel geheel ter nederſlaan.

SOPHIA.

Ik verdiene dit verwijt niet, Karel! zoo gij in dit hart konde zien, gij zoud mij hetzelve niet hebben gedaan.

LINDENHEIM.

Heb ik u beledigd, Sophia! vergeef het mij dan, nimmer zal het weder gebeuren.

SOPHIA.

Bedaar, Karel! daar komt mama.

ZESTIENDE TOONEEL.

DE VOORIGEN, Mevr. STERNBERG.

Mevr. STERNBERG.

Goeden morgen, Lindenheim! wat koomt gij doen?

LIN-

LINDENHEIM.

U ter gelegenheid van uwen verjaardag van harte geluk wenſchen.

Mevr. STERNBERG.

Ik dank u.

LINDENHEIM.

Ik ben al vroeger hier geweest; maar —

Mevr. STERNBERG.

Mij dunkt, dat ik u naar den kant van de brug hebbe zien gaan. Maar ſederd wanneer heeft Lindenheim begonnen zich elk kwartier-uurs te verkleden? Zoo ik mij niet bedriege, had gij ſtraks een rok aan, en waart reeds behoorlijk gekapt.

LINDENHEIM, *verlegen.*

Men — men heeft mij ginds verbij een huis gaande uit een venſter met water begoten.

Mevr. STERNBERG, *ſchudt het hoofd als of zij aan de waarheid twijfelde.*

Lieve Martin! zeg toch aan den knecht dat hij inſpanne.

MARTIN, *gaat onvergenoegd heenen.*

Mevr. STERNBERG.

Welaan, Lindenheim! laat ons voleinden. 't Is heden mijn verjaardag. Ik weete wat ik u beloofd hebbe. Dat ik uwen wensch nog niet vervullen kan, ziet gij aan de toebereidſelen, die ik tot mijn vertrek maake. Wij gaan naar Schoondorp.

LINDENHEIM.

Ik heb het zoo even gehoord; maar —

Mevr. STERNBERG.

Nu?

LINDENHEIM.

Ik wilde het niet geloven.

Mevr. STERNBERG.

Waarom niet?

LINDENHEIM.

Welk mensch gelooft gaarn 't geen hij vreest? en dan konde ik in 't geheel niet begrijpen, hoe —

Mevr. STERNBERG.

Hoe ik zoo wreed konde zijn, — en Sophia van u afneemen. Lindenheim! denkt gij, dat ik van hier zoude vertrekken, zoo mijne omstandigheden mij niet daartoe noodzaakten?

LINDENHEIM, *zwijgt.*

Mevr STERNBERG.

Ook gij miskent mij. Zeg, heb ik immer gestrengheid omtrent u, of omtrent Sophia doen blijken? heb ik ooit schijn gegeeven uw geluk en dat van Sophia omverre te stooten? Gij kent mijne tegenwoordige omstandigheden niet. Lindenheim! gij bemint mijne dochter; ik ben 'er grootsch op, dat een man, als gij, haar zijner liefde waardig keurt, dan ik heb mijn vader éénmaal hooren zeggen: liefde in bedelaars-gewaad is dwaasheid. Had ik een toereikend vermogen, Karel! ik zoude geen oogenblik aarselen, u de hand van

mij.

LINDENHEIM.

Ik heb het zoo even gehoord; maar —

Mevr. STERNBERG.

Nu?

LINDENHEIM.

Ik wilde het niet geloven.

Mevr. STERNBERG.

Waarom niet?

LINDENHEIM.

Welk mensch gelooft gaarn 't geen hij vreest? en dan konde ik in 't geheel niet begrijpen, hoe —

Mevr. STERNBERG.

Hoe ik zoo wreed konde zijn, — en Sophia van u afneemen. Lindenheim! denkt gij, dat ik van hier zoude vertrekken, zoo mijne omstandigheden mij niet daartoe noodzaakten?

LINDENHEIM, *zwijgt.*

Mevr STERNBERG.

Ook gij miskent mij. Zeg, heb ik immer gestrengheid omtrent u, of omtrent Sophia doen blijken? heb ik ooit schijn gegeeven uw geluk en dat van Sophia omverre te stooten? Gij kent mijne tegenwoordige omstandigheden niet. Lindenheim! gij bemint mijne dochter; ik ben 'er grootsch op, dat een man, als gij, haar zijner liefde waardig keurt, dan ik heb mijn vader éénmaal hooren zeggen: liefde in bedelaars-gewaad is dwaasheid. Had ik een toereikend vermogen, Karel! ik zoude geen oogenblik aarselen, u de hand van

mij-

mijne dochter te geeven; maar zoo — Waarvan zult gij leeven? Heb echter nog een paar jaaren geduld, Karel! in dien tijd kan veel veranderen. Gij kunt dan eene broodwinning hebben, en mooglijk kan Sophia de erfgenaame van mijn broeder zijn.

LINDENHEIM.

Nog twee jaaren! dus nog twee jaaren zonder Sophia weezen? Neen, dat kan ik niet: zij zouden voor mij eene eeuwigheid zijn, en mijn hoofd dat van eenen grijsaard gelijk worden. Ô Blijf hier, bij alles wat heilig is, op mijne knien bezweer ik u, (*Sophia valt haar moeder ook te voet*) scheid Sophia niet van mij. Kunt gij met onverschilligheid de traanen zien vlieten van een meisjen, dat u zoo dierbaar, zelf zoo goed is, en u zoo zeer bemint? wees niet wreed, laat mij u moeder noemen en maak mij en Sophia gelukkig. Ik zal arbeiden, dag en nacht —

Mevr. STERNBERG.

Karel! Karel! geene dwaasheden. Sta op en speel geen romanesken rol. Noch uwe geestdrijverij noch uw voetval kunnen mijn besluit, noch mijne beginselen doen wankelen. Maar op dat gij zie dat ik niet wreed ben, beloof ik u, dat niemand de hand van mijne dochter zal hebben, dan — Lindenheim.

LINDENHEIM en SOPHIA, *kusschen haar de hand.*

Dank, goede moeder! dank.

Mevr.

Mevr. STERNBERG.

Ik zal hare trouw en ook haar hart bewaken.

LINDENHEIM.

Hij daar boven bewaakt het mijne. Maar, Sophia! zoo tijd en afzijn mijne beeldnis uit uwe ziel wisſchen en een gelukkiger dan ik —

SOPHIA.

Deeze achterdocht in den mond van mijnen Lindenheim? Neen, Karel! indien koningen of vorſten naar mijne hand ſtonden, ik zoude hun dezelve weigeren en ze u ſchenken.

LINDENHEIM.

Engelachtig meisjen! Vertrek in Gods naam! moeder! reis tot aan het einde der waereld, Sophia is de mijne, en met haar een hemel vol van zaligheid. ô Sophia! dat ik in ſtaat ware u het gevoel en de gewaarwordingen van mijn hart in deeze oogenblikken uittedrukken! —

ZEVENTIENDE TOONEEL.

DE VOORIGEN, MARTIN.

MARTIN.

Het rijdtuig is gereed — en 't goed is opgepakt.

Mevr. STERNBERG.

Zeer goed, kinderen! laat ons dus afſcheid neemen! Martin! ik moet u veel ſchuldig blijven — betaalen

kan

kan ik u niet, en ook niet danken: want ik zoude geene woorden vinden —

MARTIN.

Stil toch, mevrouw! wat kan dit alles baaten! zoo gij vertrekken moet, vertrek dan in 's hemels naam, en maak geene komplimenten met mij ouden man. Wat ik u gaf, was weinig, en verdient uwen dank niet, maar....

Mevr. STERNBERG.

Nu, zeg vrij uit, 't geen gij zeggen wilt; zoo ik uwen wensch kan vervullen, dan —

MARTIN.

Dat kunt gij wel, maar — maar vertrek in 's hemels naam!

Mevr. STERNBERG.

Wat wilde gij daar ſtraks zeggen, lieve Martin?

MARTIN, *op zich zelv' ontevreden.*

Dat gij hier moest blijven.

Mevr. STERNBERG.

Hoe kan ik dat! maar ik hoop dat wij malkander weldra zullen wederzien.

MARTIN.

Dat geeve de hemel!

Mevr. STERNBERG.

Het eenige, wat ik nu nog moet verzoeken, is, dat gij Karel niet verlaate: hij is van heden af mijn zoon.

MARTIN.

Is hij dat?

LINDENHEIM.

Ja, lieve Martin!

MARTIN.

Dat verheugt mij, mevrouw! dan hebt gij een goed werk verricht. Menschen, die elkander zoo beminnen als Karel en Sophia, moeten niet gescheiden worden; dus blijft Sophia hier?

SOPHIA.

Neen! zoo heeft mijne moeder het niet gemeend.

MARTIN.

Niet? — Nu dat is ook niet met al. Als Lindenheim een bestaan heeft, koomt gij toch weder hier, en. . . .

SOPHIA.

Martin verzel mij en mijnen Karel naar het outer.

MARTIN.

Dat is gezegd; en laat het bruilofts-maal aan mij over.

LINDENHEIM.

Sophia! wanneer zal ons dat heil gebeuren!

SOPHIA.

Wanneer!

MARTIN.

Weldra, kinderen! (*tegen Lindenheim*) In 't kort moet gij immers een bestaan hebben!

Mevr. STERNBERG.

Welaan, kinderen! laat ons gaan. Men moet geen oogenblik verzuimen dat ons nader aan het doel brenge. Maar vooraf nog iet, lieve Martin!

MARTIN.

Wel?

Mevr. STERNBERG.

Ik zoude mijn zoon gaarn in goede handen hebben; wilt gij hem wel op mijne kamer laaten woonen?

MARTIN.

Zeer gaarne, van heden af.

Mevr. STERNBERG.

Dank, lieve man.

SOPHIA. LINDENHEIM.

Ontvang ook den onzen.

Mevr. STERNBERG.

Mijne kamer blijft dus zoo als die thands is; gij zult op dezelve woonen! herinner u dikwijls uwer moeder — Sophia zult gij ook niet vergeeten!

LINDENHEIM.

Mijne moeder!

Mevr. STERNBERG.

Wees intusschen werkzaam, op dat gij u eener plaats waardig maakende, dezelve met roem bekleede. Koomt! aan het rijdtuig zullen wij malkander den afscheidskusch geeven, in de hoop denzelven weldra als den kusch van eeuwige vereeniging te kunnen herhaalen. Koomt! (*Lindenheim vat Sophia bij de hand, allen willen vertrekken, op dat zelfde oogenblik treedt van Holm met zijne kinderen binnen.*)

AGTTIENDE TOONEEL.

DE VOORIGEN, VAN HOLM, WILLEM, MIETJEN.

WILLEM, *binnen treedende.*

Dat is hij, lieve vader! die Mietjen uit het water heeft gehaald.

VAN HOLM, *in den hoogsten graad van verbaazing.*

Lindenheim!

Mevr. STERNBERG, SOPHIA, LINDENHEIM, *even eens verbaasd.*

Raadsheer!

MIETJEN, *Lindenheim de hand ſtreelende.*

Ik dank u, lieve goede man! dat gij mij niet hebt laaten verdrinken. Mijn goede vader zou zeker veel om mij geſchreid hebben.

LINDENHEIM.

Mijnheer! ik begrijp in 't geheel niet hoe —

VAN HOLM.

Ik den redder van mijne dochter zoo ligt kon vinden, daar hij toch onbekend wilde blijven? — Gij wilde mijnen dank ontwijken, Lindenheim! dan de hemel wilde niet dat ik den redder van mijn kind wreed zonde noemen; en in de daad gij zoud wreed gehandeld hebben, indien gij u nimmer aan mij had ontdekt:

want hem niet te kennen dien ik zoo veel ſchuldig ben, zou mij de weinige genoeglijke uuren, die ik in 't bijzijn mijner kinderen, geniet, geheel en al verbitterd hebben. Laat mijn Willem u de toedragt der zaak verhaalen.

WILLEM.

Lieve mijnheer! Vader had Mietjen en mij toegeſtaan om bij kleenen Jan te gaan. (*half ſchreijende.*) — Aeh, die arme jongen is al zoo lang ziek geweest! hij zal denklijk 'er aan ſterven! — toen gingen wij zoo ſtil voort, en toen wij op de brug waren, kwam 'er een hollend paard aan. Mietjen ſchrikte, ſprong ter zijde; viel in 't water, en zou zeker verdronken zijn, zoo gij niet gekomen waart en mijn arme zusjen 'er niet had uitgehaald. Maar waarom ging gij zoo gaauw weder heenen? ik had u zoo gaarne bij vader gebragt! — Eindelijk kwamen 'er menſchen, die Mietjen naar huis droegen. Ik zag overal naar u, maar kon u nergends vinden, tot dat ik u eindlijk van verre hier in huis zag gaan; ó toen kende ik u wel: gij koomt dikwijls bij ons.

MIETJEN.

Ja, ik ken u ook wel.

VAN HOLM.

Ontvang nu onzen dank. Eénmaal, Lindenheim! éénmaal zult gij ook vader weezen: moogt gij dan gevoelen hoeveel ik u ſchuldig blijve. — Lindenheim! gij zijt een edel, braaf man, dit weet ieder één. Gij

hebt met gevaar van uw eigen leven, het leven van mijne dochter gered; hebt mij alles wedergegeeven, wat mij dierbaar is; wilt gij mij ééne bede inwilligen?

LINDENHEIM.

Mijnheer! ik weet volſtrekt niet hoe ik aan de eer koom van redder uwer dochter te weezen?

VAN HOLM.

Lindenheim! laat ons hier, daar het op waarheid aankoomt, niet veinzen. 't Is geene ſchande zoodanig eene daad te hebben volbragt, en het bekennen derzelve geene praalzucht. Daarteboven verraadt uwe geheele houding u. Lindenheim! laat mij niet te vergeefs ſmeeken, en beken ten overvloede —

LINDENHEIM.

Ja, ik heb de jonge juffer uit het water geholpen.

VAN HOLM.

Ik dank u daarvoor bij voorraad. (*hem de hand toereikende.*) Gij zijt mijn vriend en ik de uwe van gantſcher harte. Ik ſchaam mij niet openlijk mij te noemen het geen ik reeds zoo lang in ſtilte was. Gij hebt mij meer gegeeven dan koningen en vorſten mij kunnen geeven.

LINDENHEIM.

Raadsheer! gij verheft mijne daad te zeer; zoude niet elk een, die een menschlijk hart heeft, hetzelfde hebben gedaan, 't geen ik deed? Dat het kind uwe dochter is, is een louter geval —

VAN HOLM.

En dat de Voorzienigheid mij in ſtaat ſtelt, dankbaar jegens den redder van mijne dochter te weezen, is een geſchenk van Hem daarboven, van 't welk ik gebruik zal en moet maaken. Dan ſtil hiervan, wij kennen malkander. Ontdek mij nu de begeerten van uw edel hart: voor de vervulling derzelven ſtaa ik u in.

LINDENHEIM.

Raadsheer!

WILLEM.

Mijn lieve heer, zeg toch wat gij behoeve? hebt gij geld nodig? *mijn* geheelen *ſpaarpot* zal ik u geeven.

MIETJEN.

Ik ook; ô zoo veel heb ik 'er in. Zeg toch —

Mevr. STERNBERG.

Mijnheer van Holm! moge ik zoo vrij weezen, u zijn geheelen ſtaat open te leggen?

VAN HOLM.

Gij zult mij daar door zeer verpligten, mevrouw!

LINDENHEIM, *zacht tegen Mevr. Sternberg, doch zoo dat van Holm het kan hooren.*

Moeder! wat gaat gij doen?

VAN HOLM.

Wat hoor ik, Lindenheim! ik meende dat gij geene ouders had.

LINDENHEIM, *verlegen.*

Ja — neen — (*na genomen beſluit*) Raadsheer!

gij zult alles weeten, heb flechts de goedheid mij aantehooren. Deeze engel (*op Sophia wijzende*) is ſedert een half uur mijne aanſtaande bruid, dan ach! in 't oogenblik dat gij binnen trad, zoude zij al weder van mij geſcheiden worden. De wagen ſtaat gereed, die haar met haare moeder naar Schoondorp bij haaren oom zal brengen.

VAN HOLM.

En waarom wilt gij van hier vertrekken, mevrouw?

Mevr. STERNBERG.

Mijne omſtandigheden noodzaaken mij daartoe: want mijne inkomſten zijn niet toereikende om daarvan met mijne dochter behoorlijk te kunnen leven. Dit ſchreef ik mijnen broeder, en hij was terſtond bereid, mij in zijn huis te neemen. Ik kon Sophia niet alleen hier laaten: want het is een meisjen, dat nog niet over verleiding en verleiders heenen is. Daar Karel en Sophia elkander nu al ſedert langen tijd beminnen; ik geene reden hebbe hunner liefde hinderlijk te weezen, en de ſtaat van Lindenheim en de onze echter eene verbindnis onmooglijk maaken; zoo beloofde ik Karel, dat hij Sophia naar het outer zoude geleiden, wanneer onze of zijne finantien in een beteren ſtaat zouden weezen. — Vergeef, mijnheer, dat ik te gelijker tijd mijne omſtandigheden voor u hebbe opengelegd: het lot van Lindenheim is te naauw aan het mijne verbonden, dan dat ik dat van den eenen

zoude kunnen aanhaalen zonder dat van den anderen aanteroeren.

VAN HOLN.

Mevrouw! deeze beginzelen zijn uwer waardig. (*tegen Lindenheim.*) Het ontbreekt u dus aan geld en aan een beſtaan? (*hem de hand ſchuddende*) Een en ander zult gij hebben. Het verwondert mij echter, mevrouw! dat gij in uwen toeſtand u niet tot mij hebt gewend? gij kent mij om zoo te ſpreeken van jongs af aan, en weet dat ik de vriend van uwen Sternberg was, en nogtans .... Ik had veel aan uw man te danken, hij was het, die het beminlijkst meisjen in mijnen arm leidde en mij vóór eenige jaaren gelukkig maakte; zeker ſlegts voor weinige jaaren! dan laat ik hier afbreeken! — Wij hebben beiden een onherſtelbaar verlies geleden, gij aan uwen Karel, ik aan mijne Wilhelmina. — Sederd den dood van uwen man zag ik u zelden, dikwijls wenschte ik u te ſpreeken, waarom? Dit weet ik niet, dan ik heb dit genoegen niet gehad. Kommer en verdriet over het ſterven mijner Wilhelmina wierpen mij op het ziekbed, en maakten mij dood voor alle gezelſchap. Had ik mijne twee kinderen niet gehad, ik zou binnen het jaar een grijsaart en mijns levens moede geworden zijn. Maar ik koom altijd weder op hetzelfde onderwerp! — Mevrouw! zeg mij, waarom mogt ik uwe omſtandigheden niet weeten, daar ik toch elke andere kleenigheid te weeten kreeg, welke in u huis voorviel? Dagt gij dat de vriendſchaps-

band tusschen ons, ook met den dood van uwen echtgenoot verscheurd ware? of ben ik misschien die geen niet meer; dien ik vóór twee jaaren was? Nimmer heb ik kunnen gissen, dat gij noodlijdende —

MEVR STERNBERG.

Tot dus verre heb ik dit nog niet behoefd: want mijn edelmoedige vriend (*op Martin wijzende*) ondersteunde mij zoo veel in zijn vermogen was. Langer moge ik de weldaaden van deezen braaven man niet aanneemen: want ik beroove hem van het zijne en zijne bloedverwandten van 't hunne. Waarom ik zoo achterhoudend was, misschien — ik beken dit rond uit — was dit het gevolg van mijnen aangeboren hoogmoed. Ik heb gearbeid, Sophia ook, en zoo hebben wij, offchoon bekrompen, geleefd. Tot u heb ik mij niet gewend, want gij zijt weduwnaar, ik — weduwe, wat zoude men van u, van mij gedacht, wat gezegd hebben? zeker weinig goeds! Duid mij dus dit ook niet ten kwade.

VAN HOLM.

Edele beginselen! Mevrouw! tot hiertoe heb ik u hoog geacht, maar sta mij nu toe, u te vereeren. Lindenheim! ik wensch u geluk; de dochter van zulk eene moeder moet een man gelukkig maaken. (*Hij gaat onrustig heen en weder.*) Ik heb kinderen — deeze hebben eene opvoedster nodig — ik heb geen tijd dit gewigtig werk op mij te neemen en geen lust hun door eene zotte vreemde juffer te laaten bederder-

derven. (*na eenig besluit.*) Mevrouw! wilt gij mij wel veroorloven, mij met de rondborstigheid van een eerlijk man over eene zekere zaak te uiten.

Mevr. STERNBERG.

Zeer gaarne!

VAN HOLM.

Maar gij moet mij beloven, dat gij even zoo rondborstig zult andwoorden, hoe zonderling het geene ik u zal zeggen u ook moge voorkomen.

Mevr. STERNBERG.

Dit beloove ik.

VAN HOLM.

Goed! — Mevrouw! ik — ik bemin u.

Mevr. STERNBERG.

Mijnheer!

VAN HOLM.

Ik versta u, mevrouw! noem mij van Holm — en wij komen te eerder aan 't einde van ons doel. — Ik bemin u niet, mevrouw! zoo als de jongeling zijn meisjen, of de dweepzieke non haar krucifix, maar ik waardeer, ik vereere u! en nu ben ik zoo vrij eene diergelijke rondborstigheid van u te verzoeken.

Mevr. STERNBERG.

Raadsheer! uw voorstel koomt mij zoo onverwacht, als mij ooit iet kunne koomen, en ik vermeene reden te hebben, u te verzoeken, aan mijne verlegenheid geen verkeerden uitleg te geeven.

VAN HOLM.

Vrees dat volstrekt niet. Maar zie deeze kleenen

aan: zij hebben mij reeds lang te vergeefs om eene moeder geſmeekt; hunne bede is zoo billijk, en zij zijn mij te dierbaar, dan dat ik hun dezelve zoude kunnen weigeren. Ik zag rond onder de dochteren deezer ſtad: uwe Sophia was mij bekend — dan ik ben een man van veertig jaaren. Het zoude in veele opzichten gevaarlijk voor mij weezen, een zeer jong meisjen te trouwen; en mijne kinderen, die nu beginnen groot te worden, hebben volſtrekt eene ervarene moeder nodig. Wilt gij dat voor hun weezen, en de pligten der opvoeding met mij deelen? Spreek, mevrouw! zonder achterhouding, en zonder ſchroom, zoo als gij mij beloofd hebt.

MARTIN, *tegen Mevr. Sternberg.*

Zal ik het rijdtuig maar niet laaten uitſpannen, mevrouw! (*Hij vertrekt.*)

Mevr. STERNBERG.

Om u de waarheid te zeggen, raadsheer! hoe onverwagt mij uw voorſtel ook zij, ben ik 'er nogtans trots op, dat ik door een man als gij, hetzelve waardig worde geacht. Veroorloof mij vooraf nog éene vraag, en dan zullen wij beſlisſen? Wat begeert gij van mij tot huwlijksgoed: liefde of vriendſchap?

VAN HOLM.

Ik kan niet van u eisſchen, wat ik-zelf niet meer in ſtaat ben te geeven. Wij zijn beiden niet meer in die jaaren dat jeugdige liefde den huwlijksband knoopt, welligt kan ik-zelf u niet meer geeven dan vriendſchap.

Zoo

Zoo gij daarmede te vrede zijt, ontvang dan met mijne hand dezelve in haare verſte uitgeſtrekthejd.

Mevr. STERNBERG.

Ik neeme beiden aan. De hemel zegene uw en mijn beſluit, en doe ons, indien 't mooglijk zij, het wederzijdsch geleden verlies vergeeten.

LINDENHEIM en SOPHIA, *van Holm de hand kusſchende.*

Mijn vader!

VAN HOLM.

Dit zal ik voor u weezen, mijne kinderen! (*tegen Willem en Mietjen*) Koomt, kinderen! kuscht uwe moeder de hand.

Mevr. STERNBERG, *belet dit en omhelst de kinderen.*

WILLEM.

Lieve moeder! ik zal veel van u houden, alles doen wat gij zult zeggen.

MIETJEN.

Ik ook, moederlief!

Mevr. STERNBERG.

Mijne kinderen! — Maar wat zal men van dit zo zonderling als ſpoedig huwlijk zeggen?

VAN HOLM.

Spoedig is 't, maar zonderling niet. Menſchen als wij; zijn, ſedert dat de waereld ſtaat, al veel bij elkander gekoomen. 't Is voldoende dat gij mij in mijne kinderen tot den gelukkigſten van alle vaderen kunne maaken, en dit zult gij, hoop ik, doen.

aan: zi

Mevr. STERNBERG.

moeder so verre het van mij afhangt. De beschaving mij te deze lieve kleenen zal mijne eenige bezigheid weigen, in welke Sophia en Lindenheim mij zullen uwpen.

V' LINDENHEIM *en* SOPHIA

geeven hunne toestemming door eene buiging te kennen.

VAN HOLM.

Welaan, kinderen (*tegen Lindenheim en Sophia*) omhelst elkander; niets scheide u in 't vervolg, dan de dood. Deugd en liefde openen voor u den tempel der gelukzaligheid; en zoo gij jaaren hierna u deezen dag herinnere, dat dan de herinnering nog even zoo aangenaam en verkwikkend voor u zij, als heden het denkbeeld eener spoedige priesterlijke verëeniging dit voor u kunne weezen. Koomt, kinderen! koom, mevrouw! laat ons naar huis gaan en der Voorzienigheid danken, welke ons zulk eenen gelukkigen dag schonk; wij zullen dien als den gelukkigsten van ons leven vieren.

WILLEM.

Zoo, vaderlief! zoo als wij altoos den verjaardag van moeder en den uwen vierden.

MIETJEN.

Ja, ja, zoo vaderlief!

Mevr. STERNBERG.

En dan zult gij tevens dien uwer tweede moeder vieren.

VAN HOLM.

In de daad, mevrouw.

Mevr.

Mevr. STERNBERG. n met

Waarlijk. d.

VAN HOLM.

Nu dan *heb* ik voor de eerſtemaal het geno- mijn
geluk te wenſchen. der-

WILLEM.

Ik ook, mamalief!

MIETJEN.

Ik wensch u ook van harte geluk!

Mevr. STERNBERG.

Wie had kunnen denken dat dit morgen-tooneel *zoo gelukkig zoude afloopen!* Dat alle goede menſchen hunnen verjaardag zo vrolijk vierden, als ik, en tevens zoo gelukkig werden als ik!

VAN HOLM, LINDENHEIM *en* SOPHIA.

En wij! (wederzijdſche omhelzing.)

By H. VAN KESTEREN, in de Langebrugsteeg te Amsterdam, zyn de volgende Tooneelstukken, gedrukt en te bekomen:

W. BINGLEY; De Loterybriefjes, Blyspel . . : 6 :
J. D. E. BUZAGLO, De edele Hartstochten, of de zonderlinge Ruiling, Blyspel . . . : 8 :
M. G. ENGELMAN, Het Magnetismus, Blyspel, naar *W. A. Iffland*, met zyn *Pourtrait* . . . : 8 :
——— ——— De Dragonders en de Benedictijner Nonnen, Blijspel, naar *Pigault le Brun* . . : 8 :
——— ——— De Toveres Sidonia, Tooneelspel, door den Schrijver van Aballino. . . . : 12 :
——— ——— De oude Lijfkoetzier van *Peter den derden*, Tooneelspel, naar *Kotzebue*, met zijn *Pourtrait*. . . . . : 7 :
——— ——— De Struikrovers van Kalabrien, of de onveilige Wildernis, Tooneelspel, naar het Fransch van *J. M. Loaisel Téogate* . . . . : 6 :
——— ——— Roland de Monglave, of de Zegepraal der Onschuld, Tooneelspel, naar denzelven . : 8 :
——— ——— Charlotte Blanford, of de wedergevonden Vader, Tooneelspel . . . : 6 :
——— ——— Middennacht, Blyspel. . . . : 6 :
P. G. WITZEN GYSBERK, De Weduwe en het Rydpaard, Blijspel, naar *Kotzebue*, met zyn *Pourtrait*. : 6 :
——— ——— ——— De verwarde Schaking, Blijspel, naar denzelven, met zyn *Pourtrait*, 2de Druk. : 12 :
——— ——— ——— De Bloedverwanten, Blijspel, naar denzelven, met zyn *Pourtrait* . : 12 :
——— ——— ——— René Descartes te Utrecht, of de bekoorlykheden der Gastvryheid, Tooneelspel, naar BOUILLY, Schryver van de Abt de l'Epée : 8 :
C. SAUER. Eugenius, Erfprins van Dalmatien, Toospel, naar het Hoogduitsch van *Hensler* . : 12 :
G. C. DE GREUVE, De Virtuosen of het Leevend Testament, Blijspel . . . . : 12 :
——— ——— De Vreesachtige uit vooroordeel wegens zyn geboorte op Zondag, Blyspel. . : 8 :
Kwaade Luim, Tooneelspel, naar *Kotzebue*, met zijn *Pourtrait* . . . . : 14 :
Julius van Sasfen Treurspel, door den Schrijver van Aballino . . . . : 12 :
De Roovers, Treurspel, van *Fredrik Schiller* . : 16 :